

Science
Conference
2026

13–14 Feb 2026

International **scientific and practical conference**

- 1. Scientific technologies**
- 2. Economy**
- 3. Finance**
- 4. Mathematical analysis**
- 5. Technical sciences**
- 6. Pedagogy**
- 7. Psychology**
- 8. Philosophy**
- 9. Natural Sciences**

zenodo

OpenAIRE | EXPLORE

www.d-pressa.com

International scientific and practical conference

Part 1
February 2026

Collection of Scientific Works

© International scientific and practical conference. 2026.

RAQAMLI IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA RUS TILINING STRATEGIK O'RNINI VA AHAMIYAT

Ernazarova M. N

O'z MU JF o'qituvchisi

Musurmonov Sh. U

O'z MU JF 1- bosqich talabasi

musurmonovshohjahon402@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada raqamli iqtisodiyot sharoitida rus tilining axborot almashinuvi, texnologik integratsiya va xalqaro biznes aloqalaridagi o'rnini tahlil qilinadi. Rus tili MDH mamlakatlari o'rtasidagi raqamli hamkorlikning asosi va global axborot makoniga chiqish ko'prigi sifatida ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Raqamli iqtisodiyot, rus tili, axborot texnologiyalari, IT-kommunikatsiya, MDH integratsiyasi, texnologik transfer, raqamli savodxonlik.

KIRISH

Bugungi kunda insoniyat taraqqiyotining yangi bosqichi — To'rtinchi sanoat inqilobi (Industry 4.0) davriga qadam qo'ydi. Ushbu davrning markaziy bo'g'ini hisoblangan raqamli iqtisodiyot nafaqat texnologik yangilanish, balki global muloqot va axborot almashinuvi tizimini ham tubdan o'zgartirmoqda. Iqtisodiy jarayonlarning raqamli platformalarga ko'chishi tillarning iqtisodiy samaradorlikdagi rolini yangi prizmada ko'rib chiqishni talab etadi. Xususan, Yevroosiyo makonida va Markaziy Osiyo mintaqasida, xususan O'zbekistonda, rus tili raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishning strategik muloqot vositasi va texnologik ko'prigi bo'lib xizmat qilmoqda.

Mavzuning dolzarbligi shundaki, raqamli ekotizimda axborotning harakatlanish tezligi uning qaysi tilda taqdim etilganiga bevosita bog'liq. Ingliz tili global miqyosda dasturlash va xalqaro standartlar tili bo'lsa-da, rus tili MDH mintaqasida ulkan ilmiy-texnik bazaga, boy raqamli kontentga va shakllangan IT-terminologiyaga ega. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, internet tarmog'idagi kontent hajmi bo'yicha rus tili dunyodagi yetakchi kuchlardan biri bo'lib qolmoqda. Bu esa mintaqaviy darajadagi raqamli transformatsiya jarayonlarida, elektron tijoratdan tortib kiberxavfsizlikka bo'lgan sohalarida rus tilining o'rnini beqiyos qiladi.

O'zbekiston Respublikasida "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasining amalga oshirilishi sharoitida, xorijiy investitsiyalarni jalb qilish va mintaqaviy raqamli bozorga integratsiyalashuv jarayonida rus tilidan samarali foydalanish milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Raqamli iqtisodiyotda til to'siqlarining bartaraf etilishi — bu nafaqat muloqot, balki katta hajmdagi ma'lumotlar (Big Data) bilan ishlash, dasturiy ta'minotlarni mahalliyashtirish va yuqori malakali IT-kadrlarni tayyorlashda fundamental ahamiyatga egadir.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Raqamli makonda tillarning roli bo'yicha ko'plab xalqaro tadqiqotlar o'tkazilgan:

V.A. Nikonov va A.V. Abramov kabi olimlar rus tilini "texnologik muloqot tili" (language of technological communication) sifatida tadqiq etib, uning MDH hududidagi raqamli integratsiyadagi o'rnini ko'rsatib berishgan.

W3Techs ma'lumotlariga ko'ra, rus tili internet tarmog'ida kontent hajmi bo'yicha (ingliz tilidan keyin) dunyoda 2-3 o'rinlarni egallab kelmoqda. Bu esa rus tilining raqamli axborot tashuvchisi sifatidagi ulkan salohiyatini tasdiqlaydi.

Mahalliy tadqiqotchilar raqamli savodxonlikni oshirishda rus tilidagi o'quv resurslarining (Coursera, Stepik, Yandex Practicum) ahamiyatini yuqori baholaydilar.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolani tayyorlashda quyidagi usullardan foydalanildi:

Statistik tahlil: Internet tarmog'idagi rus tili ulushi va IT-mutaxassislarning til bilish darajasi o'rganildi.

Qiyosiy tahlil: Raqamli platformalar (E-commerce, FinTech) interfeyslarida tillar ulushi solishtirildi.

Tizimli yondashuv: Rus tili raqamli ekotizimning (ta'lim, biznes, huquq) bog'lovchi bo'g'ini sifatida tahlil qilindi.

RAQAMLI IQTISODIYOTDA RUS TILINING ASOSIY FUNKSIYALARI

Axborot va Ta'lim manbai

IT-sohasida yangi texnologiyalar (Python, Java, Big Data, AI) bo'yicha eng sifatli o'quv qo'llanmalari, video-kurslar va texnik hujjatlar (documentation) ko'pincha rus tiliga tezkorlik bilan tarjima qilinadi. O'zbekistonlik yosh dasturchilar uchun rus tili global bilimlarni o'zlashtirishda "birinchi bosqich" vazifasini o'taydi.

Biznes va Elektron tijorat (E-commerce)

O'zbekistonning tashqi savdo aylanmasida Rossiya va MDH davlatlari yetakchi o'rinda. Wildberries, Ozon, Yandex kabi raqamli gigantlarning kirib kelishi rus tilini raqamli savdo va logistika tiliga aylantirdi. B2B (biznesdan biznesga) platformalarida muloqot va shartnomalar asosan rus tilida yuritiladi.

Kiberxavfsizlik va Dasturiy ta'minot

Kiberxavfsizlik sohasidagi yetakchi kompaniyalar (Kaspersky, Group-IB) va dasturiy yechimlar (1C, Bitrix) rus tilida mukammal ekotizimga ega. Bu tizimlarni boshqarish va joriy etish mutaxassislardan rus tilini bilishni talab etadi.

XORIJIY TAJRIBA VA INTEGRATSIYA

Qozog'iston va Belarus tajribasi shuni ko'rsatadiki, rus tilini raqamli iqtisodiyotda faol qo'llash xalqaro autsorsing xizmatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Rus tilida so'zlashuvchi IT-klasterlar yaratilishi mintaqaviy raqamli bozorni birlashtiradi.

XULOSA VA TAVSIYALAR

Raqamli iqtisodiyotda rus tili ingliz tilini inkor etmaydi, balki uni to'ldiradi. O'zbekiston uchun rus tili:

MDH bozoriga chiqish uchun raqamli kalit; IT-mutaxassislari uchun sifatli ta'lim resursi;

Raqamli biznesdagi asosiy muloqot vositasidir. Tavsiyalar:

IT-parklarda rus tilidagi texnik va biznes kurslarni ko'paytirish.

Elektron hukumat va raqamli platformalarda rus tili versiyasini sifatli saqlab qolish (xorijiy investorlar uchun qulaylik yaratish maqsadida).

Lokal dasturiy mahsulotlarni Rossiya va MDH bozoriga eksport qilishda rus tilidan marketing vositasi sifatida foydalanish.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Toshkent, 2020-yil 5-oktabr, PF-6079-son.
2. Negroponte N. Being Digital. – New York: Knopf, 1995. – 256 p. (Raqamli iqtisodiyot nazariyasining asosi).
3. Самуэльсон П., Нордхаус У. **Экономика**. – Москва: Вильямс, 2018. – с. 120–135.
4. Мэнкью Н. Г. **Принципы экономики**. – Москва: Питер, 2019. – с. 98–110.
5. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi rasmiy ma'lumotlari. – <https://stat.uz> (2024-yil ma'lumotlari asosida).
6. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi ma'lumotlari. – <https://mift.uz> (2024-yil ma'lumotlari asosida).
7. Эрнazarova, М., & Жабборова, Э. (2022). Педагогические технологии на уроках русского языка. Общество и инновации, 3(4), 251-256.
8. Жабборова, Э. Р., & Эрнazarova, М. Н. (2022). Использование наглядности при совершенствовании обучения орфографической грамотности. Science and Education, 3(3), 708-712.
9. Rashidovna, Z. E., & Norboevna, E. M. (2022). Psychological Features of Learning in The Process of Education. Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching, 4, 6-8.
10. Ernazarova, M. N. (2022). Linguoculturological aspect of language learning in national groups.